

YSO Karjalainen Anneli

21.05.2010

SUURI VALIOKUNTA

Viite

Asia

**Komission suositus neuvostolle Euroopan unionin osallistumisesta vuoden 1979
kaukokulkeutumisopimukseen liitetyn raskasmetallipöytäkirjan tarkistusta koskeviin
neuvotteluihin**

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2010/0813

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys komission suosituksesta
neuvostolle Euroopan unionin osallistumisesta vuoden 1979
kaukokulkeutumisopimukseen liitetyn raskasmetallipöytäkirjan tarkistusta koskeviin
neuvotteluihin.

Ympäristöministeri

Paula Lehtomäki

LIITTEET YM2010-00125

Asiasanat	ympäristösopimukset, päästöt, ilmansuojelu
Hoitaa	YM
Tiedoksi	MMM, TPK, TEM, VM, LVM, STM, PLM, EUE, OM, UM, VNEUS

YSO Karjalainen Anneli

20.05.2010

Asia

**Komission suositus neuvostolle Euroopan unionin osallistumisesta vuoden 1979
kaukokulkeutumisopimukseen liitetyn raskasmetallipöytäkirjan tarkistusta koskeviin
neuvotteluihin**

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/2010/0813

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komission suosituksen käsittely alkaa neuvoston kansainvälisten asioiden ryhmässä
8.6.2010.

Asiakirjat:

7740/10 SEK(2010) 248 lopullinen RESTREINT EU

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

SEUT 192 artikla, SEUT 218 artikla

Käsittelijä(t):

Ympäristöministeriö, Karjalainen Anneli, 050 3622 057
Ympäristöministeriö, Sarkkinen Seppo, 050 5250 893

Suomen kanta/ohje:

Suomi voi hyväksyä neuvottelumandaatin ja siihen liittyvien neuvotteluohjeiden
antamisen komissiolle neuvoston päätöksellä. Mandaatti tulisi rajata unionin toimivaltaan
kuuluviin asioihin.

Suomi pitää tärkeänä, että neuvotteluissa tarkastellaan pöytäkirjan parantamiseksi
sellaisia vaihtoehtoja ja asianmukaisia toimia, joiden avulla mahdollisimman moni maa
nykyisten osapuolten lisäksi voisi ratifioida pöytäkirjan.

Pääasiallinen sisältö:

Komissio hakee neuvostolta valtuutusta osallistua Euroopan unionin puolesta kaukokulkeutumisopimuksen raskasmetallipöytäkirjan tarkistusneuvotteluihin. Komissio esittää, että se kävisi neuvottelut Euroopan unionin puolesta ja kuulisi erityiskomiteaa, jonka neuvosto nimeäisi avustamaan komissiota ja noudattaisi neuvotteluohjeita. Komission luonnostelemissa neuvotteluohjeissa todetaan, että komission tavoitteena on varmistaa, että neuvotteluissa tarkastellaan eri osapuolten ehdotuksia ja toimielinten työn tulosten perusteella toimenpiteitä siten, että tavoitteena on lisätä ratifiointeja erityisesti Itä-Euroopan, Kaukasian ja Keski-Aasian maissa (EECCA-maissa). Lisäksi komissio varmistaisi, että pöytäkirjan velvoitteet noudattaisivat johdonmukaisesti unionin lainsäädäntöä, unionipolitiikan tavoitteita ja kansainvälisiä sitoumuksia.

Sopimuksen toimeenpaneva elin (EB) valtuutti joulukuussa 2009 strategia- ja politiikkatoimia käsittelevän työryhmän (WGSR) aloittamaan neuvottelut raskasmetallipöytäkirjan uudistamiseksi. Tavoitteena on saattaa keskustelut päätökseen ja esittää ehdotukset pöytäkirjaan tehtävistä muutoksista toimeenpanevan elimen 29. kokouksessa vuonna 2011.

Pöytäkirjan liite I sisältää raskasmetallit, joiden kokonaispäästöjä on vähennettävä perusvuoden tason alapuolelle. Tarkistusneuvotteluissa on tarkoitus lisätä ratifiointeja laajentamalla ajanjaksoa, jolta siirtymätalouden maat voisivat valita liitteen I päästöjen vähentämistä koskevan perusvuoden.

Liitteessä II on lueteltu merkittävimmät kiinteät päästölähteet, joita ovat polttolaitokset, primäärinen ja sekundäärinen raudan ja teräksen tuotanto, sintraamot, valokaariuunit, happipuhalluslaitokset, rautavalimot, primäärinen ja sekundäärinen ei-rautametallien jalostus, sementtiteollisuus, kloorialkaliteollisuus, lasiteollisuus, vaarallisen jätteen poltto ja yhdyskuntajätteenpoltto. Neuvotellaan kahden uuden päästölähteen (mangaanin tuotanto, alumiinin sulatus) lisäämisestä liitteeseen II.

Edelleen neuvotellaan liitteen III, joka sisältää parhaan käyttökelpoisen tekniikan kuvauksia, muuttamisesta ohjeelliseksi asiakirjaksi.

Liitteessä IV, jossa on täytäntöönpanoaikataulut kiinteiden lähteiden päästöraja-arvoille ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönotolle, neuvotellaan 15 vuoden siirtymäajasta siirtymätalouden maille velvoitteiden toimeenpanemiseksi.

Liite V sisältää päästöraja-arvot liitteessä II määritellyille merkittävälle kiinteille lähteille. Neuvotellaan näiden hiukkaspäästöraja-arvojen tiukentamisesta ja uusista kadmiumia, lyijyä ja elohopeaa koskevista päästöraja-arvoista.

Nykyinen pöytäkirja

Ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevan yleissopimuksen raskasmetallipöytäkirja allekirjoitettiin 24.6.1998 Århusissa ja se tuli voimaan 29.12.2003. Pöytäkirjan on ratifioinut 29 osapuolta. Suomi ratifioi pöytäkirjan 20.6.2000 ja Euroopan yhteisö 3.5.2001.

Raskasmetallipöytäkirjalla rajoitetaan kolmen raskasmetallin, elohopean, kadmiumin ja lyijyn päästöjä ilmaan tietyn perusvuoden päästöjen tason alapuolelle, jonka sopimusosapuoli voi valita vuosien 1985 -1995 väliltä ja vahvistaa sen ratifioinnin

yhteydessä. Suomi vahvisti perusvuodeksi vuoden 1990 ratifioidessaan pöytäkirjan. Kokonaispäästöjen vähentämisen lisäksi pöytäkirjan tavoitteena on vähentää teollisten lähteiden (rauta- ja terästeollisuus, ei-rautametallien jalostus), polttoprosessien (energian tuotanto, tieliikenne) ja jätteenpolton päästöjä. Pöytäkirja asettaa päästöraja-arvot kiinteille lähteille ja suosittaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoa näille lähteille. Lisäksi pöytäkirja edellyttää, että osapuolet luopuvat lyijyllisen bensiinin käytöstä sekä alentavat paristojen elohopeapitoisuutta.

Pöytäkirjan liite I sisältää raskasmetallit, joiden kokonaispäästöjä on vähennettävä perusvuoden tason alapuolelle, liite II sisältää luettelon teollisista toiminnoista (11 toimintoa), jotka on katsottu merkittäviksi raskasmetallipäästöjen lähteiksi, liite III sisältää kuvauksia parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta eri toiminnoille (kiinteille lähteille), liite IV sisältää täytäntöönpanoaikataulun parhaalle käyttökelpoisella tekniikalla ja päästöraja-arvoille, liite V sisältää kiinteitä lähteitä koskevat päästöraja-arvot, liite VI raskasmetalleja sisältäviä tuotteita koskevat rajoitukset ja liite VII suosituksia raskasmetalleja sisältäville tuotteille.

Euroopan unionin lainsäädännössä tämän raskasmetallipöytäkirjan perusvelvoitteet kiinteille lähteille on katsottu toteutuvan yhtenäistetyn ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevan direktiivin, ns. IPPC-direktiivin (2008/1/EY, 96/61/EY) mukaisella lupamenettelyllä, jossa päästöjen rajoittamista koskevin lupamääräysten on pohjauduttava parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan (BAT). Suurin osa pöytäkirjan liitteen V päästöraja-arvoista on annettu hiukkaspäästöraja-arvoina tietyille teollisille toiminnoille, jotka on määritetty merkittäviksi kiinteiksi lähteiksi raskasmetallipäästöille liitteessä II. Pöytäkirjan tuotteita koskevat velvoitteet ovat yhdenmukaisia unionin lainsäädännön kanssa.

Kansallinen käsittely:

EU-komitean ympäristöjaoston (virkamieskokoonpano) kirjallinen menettely 20.-21.5.2010

Eduskuntakäsittely:

Eduskuntaa informoidaan perustuslain 97 §:n mukaisesti ympäristöministeriön E-kirjeellä.

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Ei vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön tässä vaiheessa.

Taloudelliset vaikutukset:

Neuvottelumandaatin antamisella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Jäsenmaiden neuvottelukantoja ei ole vielä koordinoitu EU:n puheenjohtajamaan vetämissä neuvoston kansainvälisen ympäristötyöryhmän tai ympäristöryhmän

kokouksissa. Jotkut jäsenmaat ovat kuitenkin muissa koordinaatiokokouksissa olleet huolissaan siitä, että samanaikaisesti käydään neuvotteluja Göteborgin pöytäkirjan tarkistamisesta, jonka tarkistukseen on otettu mukaan hiukkaspäästöt ja on ehdotettu uutta hiukkaspäästöraja-arvoja koskevaa liitettä, joka kattaisi samoja toimintoja kuin raskasmetallipöytäkirjan liite V kattaa.

Päästöraja-arvoja koskevan liitteen V tarkistamishdotukset sisältävät myös eri toiminnoille elohopea-, kadmium- ja lyijypitoisuuksien päästöraja-arvoja, joita ei ole unionin lainsäädännössä eikä parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla saavutettavissa olevia päästötasoja (ns. BAT-AEL) näille metalleille ole esitetty parasta käyttökelpoista tekniikkaa kuvaavissa EU:n vertailuasiakirjoissa.

Neuvottelut maailmanlaajuisen sopimuksen aikaansaamiseksi elohopea koskevista rajoituksista on aloitettu, ja jotkut EU:n jäsenmaista ovat ilmaisseet priorisoivansa maailmanlaajuisen sopimukseen tähtääviä neuvotteluja.

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
